

реальності існування та повноти відображення сум дебіторської заборгованості особливу увагу слід приділити контролю розкриття інформації про дебіторську заборгованість саме у Примітках до фінансової звітності.

Аудитор повинен також переконатися у зіставності даних управлінської та бухгалтерської звітності за розрахунками з дебіторами (звіти фінансистів, директора, голови правління тощо). Усі ці процедури виконуються, виходячи з критерію законності.

Збираючи загальні відомості щодо виникнення, обліку дебіторської заборгованості та зобов'язань, правильності їх оцінки, аудитору необхідно визначити перелік інформації, яка має бути надана клієнтом або отримана самим аудитором у ході проведення аудиту.

Результати виконаних аудиторських процедур документуються. Домінантне значення для формування частини аудиторського звіту щодо дебіторської заборгованості має саме робоча документація аудитора. Ці, у переважній більшості таблиці, слугують для аудитора засобом фіксації проведених процедур перевірки, тестів, одержаної інформації від сторонніх осіб. Тому основними вимогами до їх структури є релевантність, наочність та рівень доказовості.

Використана література:

1. Виноградова М. О., Жидєєва Л. І. Аудит : навч. посіб. Київ, 2014. 654 с.
2. Зелікман В. Д., Соніна Ю. А. Напрями удосконалення обліку та внутрішнього аудиту дебіторської заборгованості підприємств. *Наука та прогрес транспорту. Вісник Дніпропетровського національного університету залізничного транспорту імені академіка В. Лазаряна*. 2014. № 4. С. 37-42.
3. Лубенченко О. Е. Особливості аудиторської перевірки дебіторської і кредиторської заборгованості, яка обліковується за міжнародними стандартами. *Науковий вісник Ужгородського університету. Серія : Економіка*. 2016. Вип. 1 (1). С. 464-468.
4. Рябчук О. Г., Матійко О. О. Проблеми організаційно-методичних підходів до обліку та аудиту дебіторської заборгованості та напрями їх вирішення. *Бізнес Інформ*. 2018. № 5. С. 261-267.

Рогозний С., аудитор, консультант з МСФЗ,
член Ради Федерації професійних бухгалтерів
та аудиторів України (ФПБАУ),
керівник комітету з фінансів та бюджету ФПБАУ,
м. Київ, Україна

Кричфалушій А., студентка групи ОБ-16-1
ННІ Обліку, аналізу та аудиту
Університет державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна

ОСОБЛИВОСТІ СКЛАДАННЯ КОНСОЛІДОВАНОЇ ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ ЗА МСФЗ

Розвиток великого бізнесу в Україні призвів до необхідності виходу ряду вітчизняних компаній, а також їх груп та об'єднань, на міжнародний фінансовий ринок, що стало передумовою виникнення потреби користувачів фінансової

звітності в отриманні достовірної інформації про діяльність таких компаній. З 2012 року впроваджено обов'язковий перехід на застосування міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФЗ) публічних акціонерних товариств, банків, страхових компаній, інших суб'єктів фінансового сектору економіки, а також окремих підприємств у порядку, визначеному Кабінетом міністрів України. З 2018 року обов'язковий перехід на МСФЗ запроваджено для підприємств, що здійснюють діяльність у видобувних галузях, а також для великих підприємств, що відповідають критеріям, визначеним у п.2 ст.2 Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансова звітність в Україні» [1]. Відповідно до вітчизняного законодавства об'єднання підприємств та групи компаній зобов'язані подавати консолідовану фінансову звітність, яка має зведені показники про діяльність даних суб'єктів господарювання. Метою дослідження є аналіз необхідності складання консолідованої звітності на підприємствах за МСФЗ.

Значний внесок у дослідженні консолідованої фінансової звітності зробили такі вчені: Голубка Я. [8], Крупка Я., Костюченко В. [9], Сторожук Т. [7], Проскуріна Л. і т.д. У зв'язку з актуальністю адаптації фінансової звітності до МСФЗ, дана тема є не повністю розкритою науковцями.

Консолідована фінансова звітність уперше з'явилася у США на початку ХХ ст.

В умовах планової економіки на території колишнього СРСР, у тому числі і в Україні, використовувалася практика формування зведеної звітності, яка була спрощеним аналогом консолідованої звітності. На заміну прийшла практика формування безпосередньо консолідованої звітності, яка бере свій початок у період переходу до ринкових відносин.

Відповідно до П(С)БО 1, консолідована звітність є: «звітність, яка відображає фінансовий стан, результати діяльності та рух грошових коштів юридичної особи та її дочірніх підприємств як єдиної економічної одиниці» [4]. На міжнародному рівні трактування поняття «консолідована звітність» закріплене в Міжнародному стандарті фінансової звітності (МСФЗ) 10 «Консолідована фінансова звітність», звучить воно саме так: «консолідована фінансова звітність є фінансовою звітністю групи, в якій активи, зобов'язання, власний капітал, дохід, витрати та потоки грошових коштів материнського підприємства та його дочірніх підприємств подаються як такі, що належать єдиному економічному суб'єкту господарювання» [3].

Складання консолідованої фінансової звітності регламентується одразу кількома міжнародними стандартами, у тому числі:

1. МСБО 1 «Подання фінансової звітності»;
2. МСФЗ 3 «Об'єднання бізнесу»;
3. МСФЗ 10 «Консолідована фінансова звітність».

Консолідована фінансова звітність включає такі елементи:

1. Консолідований звіт про фінансовий стан (Баланс).
2. Консолідований звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід).

3. Консолідований звіт про рух грошових коштів.
4. Консолідований звіт про зміни у власному капіталі.

Сам процес консолідації уособлює в собі не лише додавання аналогічних статей активів, зобов'язань, капіталу, доходів та витрат (як це передбачено при складанні зведеної звітності), але ще є складним процесом, який передбачає цілу низку спеціальних розрахунків та може мати вигляд багатокрокової процедури консолідації. Процес консолідації фінансової звітності проходить у декілька етапів, див. рис. 1.

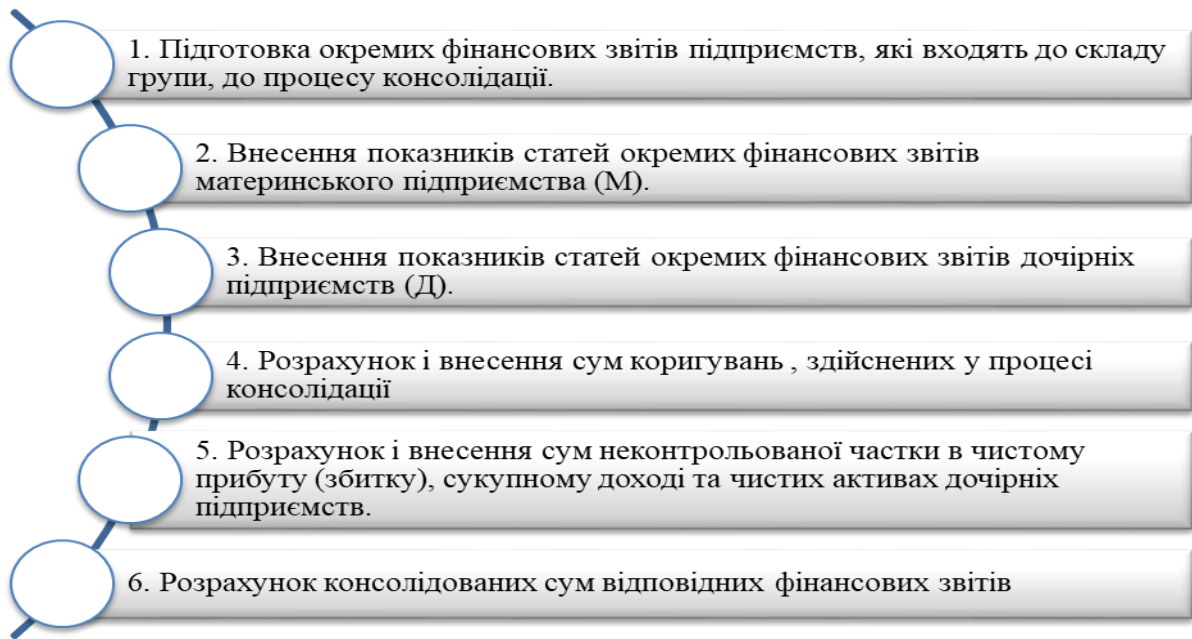

Рис. 1. Етапи консолідації фінансової звітності на підприємстві [9]

Як бачимо, методика складання консолідованої фінансової звітності є доволі складною, оскільки під час консолідації необхідно здійснювати виключення статей з метою запобігання повторному рахунку та штучному завищенню величини фінансового результату.

Необхідність складання консолідованою фінансової звітності обумовлена потребами її користувачів. До складу користувачів інформації консолідованої фінансової звітності можна віднести: акціонери (учасники) материнського підприємства, а також власники неконтрольованих часток дочірніх підприємств, кредитори, зовнішні інвестори, управлінський персонал компанії, державні органи, покупці та постачальники, аналітики, громадськість.

Виходячи з проведеного аналізу можемо зробити висновки, а саме: 1) консолідована фінансова звітність відіграє роль додаткової інформації для користувачів, оскільки усуває обмеженість окремих фінансових звітів; 2) консолідована фінансова звітність є показником високорозвиненої ринкової економіки, що є позитивним явищем для України, яке поступово починає адаптуватися до практичних умов господарювання; 3) перехід до МСФЗ можна розцінювати як інструмент глобалізації економіки. Під час розробки організації та методики складання консолідованої фінансової звітності необхідно враховувати її особливості Принципи, які покладені у формуванні звітності за МСФЗ, роблять

її здатною відобразити справжній, істинний майновий стан суб'єкта господарювання, що ще раз підтверджує актуальність обраної стратегії впровадження МСФЗ для всіх секторів економіки України.

Використана література:

1. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» N 996-XIV від 16.07.1999. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14>
2. Міжнародний стандарт фінансової звітності 1 «Перше застосування Міжнародних стандартів фінансової звітності». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/ru/929_004.
3. Міжнародний стандарт фінансової звітності 10 «Консолідована фінансова звітність». URL : http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/ru/929_065/para2#n2.
4. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності». URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13>.
5. Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 20 «Консолідована фінансова звітність». URL : <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z1223-13>.
6. Губіна І. Консолідація фінансової звітності: основні процедури: Бухгалтерія, 2010. №12. 65-69 с.
7. Сторожук Т.М. Удосконалення фінансової звітності в світлі міжнародних стандартів URL : http://www.rusnauka.com/14_ENXXI_2014/Economics/7_169451.doc.htm
8. Голубка Я.В. Проблеми обліку фінансових інвестицій при складанні консолідованої фінансової звітності. Вісник Хмельницького національного університету. Частина 2. № 4. С. 26-30.
9. Костюченко В.М. Консолідована фінансова звітність при поетапному об'єднанні бізнесу. Бухгалтерський облік і аудит. 2006. № 6. С. 12-16.
10. Костюченко В.М. Консолідована фінансова звітність: Міжнародний досвід та практика України: Навчально-практичний посібник. К.: Центр учбової літератури, 2008. 528 с.

Роздимаха І., старший викладач
кафедри бухгалтерського обліку,
Заріцька В., студентка групи ОБД-18-2
ННІ Обліку, аналізу та аудиту
Університет державної фіскальної служби України,
м. Ірпінь, Україна

ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕСИ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ

На сучасному етапі розвитку України велике значення має вміння швидко та адекватно реагувати на можливі зміни у бізнес-середовищі, тобто мати свою стратегію. Розумне стратегічне управління допоможе забезпечити стабільний розвиток підприємства, посилить його стійкість на ринку, і допоможе уникнути хоча б частини впливу негативних зовнішніх факторів. З цього ми розуміємо наскільки важливого значення набуває обліково-аналітичне забезпечення стратегічного управління, яке надає інформацію для прийняття рішень. Воно займає одне з головних місць в системі зміцнення потенціалу підприємства, збільшення його конкурентоспроможності та поліпшення умов господарювання.